

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Silvie Sochorová

Téma práce: Bankovní smlouvy

Rozsah práce: 60 stran (bez seznamu literatury a anotace)

Datum odevzdání práce: 10. září 2012

1. Právní problematika bankovních smluv není novým tématem. Vzhledem k novému občanskému zákoníku, který přináší novou právní úpravu závazků, je však zkoumání bankovních smluv (ostatně stejně jako jiných smluv) v současnosti nanejvýš aktuální.

2. Autorka se při zpracování diplomové práce musela seznámit s platnou právní úpravou vybraných smluvních typů do větší hloubky, než je vyžadováno v rámci obvyklé výuky obchodního práva a musela se seznámit také s příslušnou odbornou literaturou. Základní metodou, kterou autorka použila, je analýza stávající právní úpravy. Tato analýza však dosahuje úrovně kritické analýzy jen na několika místech práce, v převážné části práce zůstává jen na úrovni popisné.

3. Cíl své práce autorka vymezila v úvodu diplomové práce takto: „Cílem diplomové práce je vymezit pojem bankovních smluv, zanalyzovat účastníky těchto smluvních vztahů, poskytnout charakteristiku jednotlivých smluvních vztahů v obchodním zákoníku a postihnout stále se měnící právní úpravu především v souvislosti se změnami, které přinesl zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku.“ Důsledkem takto zvoleného cíle je převážná popisnost práce. Nicméně, lze konstatovat, že uvedený cíl se autorce v zásadě podařilo splnit.

Autorka své vlastní závěry vyjadřuje jen na několika místech v práci (např. na str. 22) a většinou se omezuje na popis stávající právní úpravy a citování odborné literatury.

Diplomová práce je členěná do tří kapitol (kromě úvodu a závěru). První kapitola obsahuje obecnou charakteristiku bankovních smluv a některých jejich aspektů – problematiku účastníků, obchodních podmínek a adhezních a formulářových smluv. Druhá kapitola obsahuje analýzu jednotlivých smluvních typů, které si autorka vybrala za předmět svého zkoumání. Jedná se o tyto smlouvy: smlouva o akreditivu, smlouva

o inkasu, smlouva o bankovním uložení věci, smlouva o běžném účtu a smlouva o vkladovém účtu. Poslední kapitola je věnována smlouvě o platebních službách. Autorka tedy pojednala o smlouvě o platebních službách v samostatné kapitole. Úroveň práce by však bylo zvýšilo, pokud by o této problematice pojednala ve spojení se smlouvou o běžném, a příp. vkladovém účtu a překlenula tak fragmentaci platné právní úpravy.

Autorka poměrně dobře pracovala s tuzemskou odbornou literaturou. Nedostatkem však je, že prakticky nepracovala se zahraniční literaturou (použila jen francouzský právní slovník). Také práce s judikaturou soudů je velmi omezená.

Jak již bylo uvedeno výše, základním nedostatkem práce je její popisnost. Autorka neprovedla žádnou srovnávací analýzu české a zahraniční právní úpravy, ačkoliv v úvodu uvedla, že strávila semestr na studiích ve Francii a že se bude snažit takto získané znalosti zúročit. V úvodu autorka navíc výslovně uvádí, že ke „komparaci institutů“ se nerozhodla z důvodu, že česká úprava vychází z francouzské a že závazkové právo v rámci Evropy je do značné míry harmonizováno. Ani s jedním z uvedených dvou předpokladů autorky však nelze souhlasit.

Hlavně však autorka neprovedla srovnávací analýzu stávající právní úpravy s právní úpravou, kterou přináší nový občanský zákoník. V práci uvádí pouze obecné konstatace (převzaté zřejmě z důvodové zprávy k novému občanskému zákoníku), že nová právní úprava vychází ze stávající úpravy a autorka uvádí pouze upozornění na některé terminologické změny. Autorka zřejmě dospěla k závěru, že nový občanský zákoník zkoumané smluvní typy nijak zásadně nemění. Tento svůj závěr však neopřela o podrobnou analýzu obou právních úprav, ale jen o konstatace důvodové zprávy, které se při hlubší analýze v mnoha případech ukazují jako nepřesné a povrchné.

Z formálního hlediska práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Zvláště lze ocenit skutečnost, že práce neobsahuje prakticky žádné tiskové chyby a překlepy. Z formálního hlediska lze autorce vytknout jen nejednotné citování právních předpisů a nedůsledné používání zkratk, které sama v textu zavedla (např. střídavě se používá označení „zákon o platebním styku“, „zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku“ a „ZplStk“ a obdobně je to i u dalších právních předpisů). Nepřesným způsobem opakovaně uvádí také názvy právních předpisů – např. místo označení „zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník“ uvádí označení „občanský zákoník č. 89/2012 Sb.“; z názvů právních předpisů jí občas chybí zkratka „Sb.“ (např. na str. 42), apod. Na str. 9 se směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES o platebních službách na vnitřním trhu chybně označuje jako směrnice o platebním styku. Poněkud neobvyklý je způsob citace právních předpisů v poznámkách pod čarou – např. v pozn. č. 20 na str. 11: „Česko. Zákon č. 21/1992 ze dne 20. 12. 1992, o bankách. In *Sbírka zákonů České republiky*, 1992, částka 5“.

4. Diskutabilní je způsob vymezení bankovních smluv v diplomové práci. Podle autorky jsou bankovními smlouvami ty, které jsou „uzavírané především bankou, nikoliv však jen bankou“. Při takovémto vymezení pojmu bankovních smluv je nejasné, proč autorka opomenula smlouvu o úvěru, která je jednou ze základních

smluv uzavíraných bankami (a proč naopak do své analýzy zařadila smlouvu o bankovním uložení věcí, která se v praxi nepoužívá, a tudíž není bankami uzavírána). Autorka opomenula také jiné závazky typicky vznikající v bankovníctví (např. smlouvu o vkladu nebo bankovní záruku).

Kladně lze hodnotit analýzu změn obchodních podmínek, kterou autorka rozebírá na str. 19 a násl. Autorce se na poměrně malém prostoru dobře podařilo vystihnout podstatu uvedené problematiky.

Diskutabilní je názor autorky na str. 25, že smlouvu o otevření akreditivu uzavírají nejméně tři účastníci. V dalším textu přitom sama uvádí, že smlouvu o otevření akreditivu uzavírá banka a příkazce (str. 26) a že závazek mezi bankou a oprávněným nevzniká ze smlouvy o otevření akreditivu (str. 27), ale až z oznámení banky.

Ke zvýšení úrovně práce by bylo přispělo, pokud by autorka podrobila podrobnější analýze úpravu vyplývající z Jednotných pravidel a zvyklostí pro dokumentární akreditivy a Jednotných pravidel pro inkasa. Uvedená pravidla jsou v práci jen okrajově vzpomenuta (str. 32 a 33).

Sporné je tvrzení autorky na str. 33, že smlouva o inkasu se v praxi neuzavírá písemně, ale na základě písemné žádosti o inkaso.

Na str. 44 autorka uvádí, že „pro majitele účtu nepodnikatele platí veškerá ochranná ustanovení pro spotřebitele“. Autorka zde zřejmě opomenula skutečnost, že ne všichni nepodnikatele jsou fyzickými osobami.

Na str. 54 se chybně mluví o „poskytovateli platební transakce a uživateli“. Na str. 56 se poněkud zavádějícím způsobem uvádí, že návrh na změnu rámcové smlouvy nesmí být uživatelem odmítnut. Na str. 57 se nepřesně uvádí, že poskytovatel může informaci poskytnout nebo zpřístupnit, ačkoliv zákon ve většině případů nedává poskytovateli možnost takového výběru a kogentně stanoví způsob informování uživatele platební služby.

Se závěrem autorky, že většina úpravy bankovních smluv je soustředěna v zákoně o platebním styku, nelze souhlasit (toto tvrzení platí jen pro smlouvu o běžném, příp. vkladovém účtu).

5. Autorka se ve své práci věnuje jen některým smluvním typům uzavíraným bankami (smlouva o akreditivu, smlouva o inkasu, smlouva o bankovním uložení věcí, smlouva o běžném účtu a smlouva o vkladovém účtu), aniž by vysvětlila, proč, resp. na základě jakých metodologických úvah vybrala jen uvedené smluvní typy. Důvody, pro které vybrala uvedené smluvní typy, resp. kritéria, podle kterých vybrala uvedené smluvní typy, by mohla objasnit v rámci obhajoby.

V rámci obhajoby by autorka mohla blíže objasnit rozdíl mezi obstaráním inkasa na základě smlouvy o inkasu a inkasem ve smyslu zákona o platebním styku.

V rámci obhajoby by autorka mohla blíže vysvětlit, jak chápe vztah mezi smlouvou o bankovním uložení věcí a pronájmem bezpečnostních schránek.

V rámci obhajoby by autorka mohla objasnit pojem „kontokorentní účet“, který použila na str. 46.

6. I přes určitou popisnost práce splňuje požadavky, které jsou kladeny na diplomové práce, proto diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

7. Předběžně navržený klasifikační stupeň: 2.

V Praze dne: 27. září 2012

.....
JUDr. Štefan Elek, Ph.D., LL.M.